

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ Δ/ΝΣΗ Π. & Δ. ΕΚΠ/ΣΗΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΙΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

Ταχ. Δ/ση: Θουκυδίδου 2
Τ.Κ. – Πόλη: 24 131 – Καλαμάτα
Ιστοσελίδα: <https://blogs.sch.gr/kpekal/>
E-mail: mail@kpe-kal.mes.sch.gr
Τηλέφωνο: 2721096062
Πληροφορίες: Ι. Ραβάνη

ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

«ΕΛΙΑ»

Καλαμάτα, 19/12/2022
Αρ. Πρωτ.: 230

ΠΡΟΣ: 1. Σχολικές Μονάδες
2. Υπεύθυνους Σχολικών
Δραστηριοτήτων ή
Περιβαλλοντικής
Εκπαίδευσης
(μέσω των Δ/σεων Α/θμιας και
Β/θμιας Εκπ/σης)

ΚΟΙΝ.: Περιφερειακή Δ/ση Α/θμιας
και Β/θμιας Εκπαίδευσης
Πελοποννήσου

ΘΕΜΑ: Πρόσκληση εκπαιδευτικών συμμετοχής στο Εθνικό Θεματικό Δίκτυο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης «ΕΛΙΑ»

Το Κέντρο Εκπαίδευσης για το Περιβάλλον και την Αειφορία (ΚΕΠΕΑ) Καλαμάτας, ως συντονιστής του Εθνικού Θεματικού Δικτύου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης «ΕΛΙΑ», προσκαλεί τους εκπαιδευτικούς που

- εκπονούν προγράμματα με θεματικό περιεχόμενο που εμπίπτει στη θεματολογία του Δικτύου, σύμφωνα με την αρ. Φ11/126281/Δ7/14-10-2022 εγκύκλιο σχεδιασμού και υλοποίησης Προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων

και

- επιθυμούν να συμμετάσχουν στο Δίκτυο ή να ανανεώσουν τη συμμετοχή τους για το σχολικό έτος 2022-2023,

να συμπληρώσουν και να αποστείλουν **μέχρι τις 15/01/2022** τη σχετική αίτηση στον Υπεύθυνο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης ή Σχολικών Δραστηριοτήτων της Διεύθυνσης Εκπαίδευσης που ανήκουν και να την κοινοποιήσουν με e-mail (kpekal@sch.gr) και στο ΚΕΠΕΑ Καλαμάτας.

Το Δίκτυο λειτουργεί από το 2003 και έχει λάβει έγκριση ανανέωσης λειτουργίας για το σχολικό έτος 2022-2023 σύμφωνα με την αρ. Φ7/ΕΠ/129799/142522/Δ7/16-11-2022/ΥΠΑΙΘ/Γενική Δ.νση Σπουδών Α/θμιας και Β/θμιας Εκπ/σης/Δ.νση Υποστήριξης Προγραμμάτων και Εκπ.σης για την Αειφορία/ Τμήμα Α'.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

1. Σκοπιμότητα λειτουργίας του Δικτύου

Η ανάγκη γνωριμίας με την ελιά και τον πολιτισμό της και η κατανόηση του ρόλου της, σε ολόκληρο τον ελλαδικό χώρο και στις υπόλοιπες μεσογειακές χώρες.

Η ανάδειξη του διαχρονικού ρόλου της στην κοινωνική, οικονομική, πολιτιστική εξέλιξη μιας περιοχής με στόχο την αειφορία.

2. Θεματικές Ενότητες του Δικτύου

- **ΕΛΙΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ:** Καλλιέργεια ελιάς, ο ελαιώνας ως οικοσύστημα, ποικιλίες ελιάς, ο ρόλος της ελιάς στην οικονομία του τόπου, τακτικές καλλιέργειας και συγκομιδής, ασθένειες, βιοκαλλιέργεια. Περιγραφή και χρήση ελαιώνων, τοπικά προβλήματα παραγωγής και τιμής διάθεσης προϊόντων, λιπάσματα, φυτοφάρμακα, απόβλητα ελαιοτριβείων, κ.λπ.
- **Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΛΙΑΣ:** Ιστορικά - μυθολογικά στοιχεία, η ελιά στην Αρχαιότητα, στο Βυζάντιο, στην Τουρκοκρατία, στη λατρεία, στην παράδοση, στη λαϊκή τέχνη κ.λπ., καταγραφή υπεραιώνιων ελαιόδεντρων
- **ΥΓΕΙΑ:** Ποιότητα ελαιολάδου, γευσιγνωσία, χαρακτηριστικά του ποιοτικού προϊόντος, ο ρόλος της διαδικασίας παραγωγής - αποθήκευσης- τυποποίησης, σύγκριση με άλλα φυτικά έλαια, βρώσιμη ελιά, μεσογειακή διατροφή, φαρμακευτικές και καλλυντικές ιδιότητες- αρώματα, συνταγές μαγειρικής -ζαχαροπλαστικής κ.λπ.

Στο πλαίσιο αυτό υλοποιούνται οι δράσεις:

- **ΣΧΟΛΑΤΣΙΟ:** Η δράση γίνεται σε συνεργασία με τον Πολιτιστικό Οργανισμό «Δρόμοι της Ελιάς», υπό την αιγίδα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και με την υποστήριξη του Διεθνούς Συμβουλίου Ελαιολάδου (International Olive Oil Council / COI). Τα ίδια τα παιδιά καλούνται να επιλέξουν κάποια από τα προτεινόμενα προϊόντα ελιάς, να δημιουργήσουν το δικό τους κολατσιό (σκολατσιό), να κάνουν τις προτάσεις τους για ένα νόστιμο και υγιεινό κολατσιό και να αιτιολογήσουν την επιλογή τους. Για το φετινό έτος θα υλοποιηθεί και εκδήλωση για μαθητές/τριες και γονείς για την προετοιμασία υγιεινού κολατσιού με τη συνεργασία τοπικών φορέων.
- **ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗ:** Στο πλαίσιο διεθνούς συνεργασίας μεσογειακών χωρών, το ΚΕΠΕΑ Καλαμάτας έχει οριστεί ως Info Point (Σημείο Ενημέρωσης) για την προώθηση της Μεσογειακής Διατροφής και των τοπικών αγροτικών προϊόντων (στην προκειμένη περίπτωση της ελιάς), με στόχο την ευαισθητοποίηση στη Μεσογειακή Διατροφή (έργο MedDiet - Mediterranean Diet Info Point project). Επίσης για την προώθηση της Μεσογειακής Διατροφής και των προϊόντων ελιάς και λαδιού, το ΚΕΠΕΑ Καλαμάτας συνεργάζεται και με το Μανιατάκειο Ίδρυμα (μετά την από 16/11/2010 απόφαση της UNESCO για την εγγραφή και την από 4/12/2013 για επανεγγραφή της Μεσογειακής διατροφής στον Αντιπροσωπευτικό Κατάλογο της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ανθρωπότητας και την ανακήρυξη της Κορώνης Μεσσηνίας σε Εμβληματική Κοινότητα).
- **ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΥΠΕΡΑΙΩΝΟΒΙΩΝ ΕΛΑΙΟΔΕΝΤΡΩΝ:** Η καταγραφή περιλαμβάνει:
 - την καταγραφή, φωτογράφιση και ταυτοποίηση υπεραιώνιων ελαιόδεντρων
 - την καταγραφή και συγκέντρωση των πιθανών μύθων, θρύλων ή ιστοριών που υπάρχουν, σχετίζονται με τα ελαιόδεντρα και προέρχονται από τη λαϊκή παράδοση ή τη βιβλιογραφία
 - τη δημιουργία χάρτη υπαίθριων μουσείων με τα εκθέματα in situ, ο οποίος θα εμπεριέχει στοιχεία και πληροφορίες για τα ελαιόδεντρα και ό,τι σχετίζεται με αυτά.
 - την καταγραφή και διάσωση του γενετικού υλικού ελληνικών ποικιλιών ελιάς ως έκφραση της υποχρέωσης της παρούσας γενιάς να μεταφέρει στις επερχόμενες γενιές το περιβάλλον και το φυσικό κεφάλαιο του πλανήτη.
 - την κατάθεση πρότασης στο Συμβούλιο της Ευρώπης, σε συνεργασία με τον Πολιτιστικό Οργανισμό «Δρόμοι της Ελιάς», για την αναγνώριση μονοπατιών και διαδρομών που χαρακτήθηκαν με βάση τις καταγραφές υπεραιώνιων ελαιόδεντρων.
 - την αναγνώριση μονοπατιών και διαδρομών που χαρακτήθηκαν με βάση τις καταγραφές υπεραιώνιων ελαιόδεντρων, στο πλαίσιο των δράσεων του Δικτύου. Έχει ήδη αναγνωρισθεί η δράση ως παράδειγμα καλής πρακτικής στην UNESCO, σε συνεργασία με τη

Δ/νση Νεότερου Πολιτιστικού Αποθέματος και Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς του Υπουργείου Πολιτισμού.

- Αξιοποίηση αποτελεσμάτων ΜΑΘΗΤΙΚΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ που διενεργήθηκε μέσω του Δικτύου ΕΛΙΑ, κατά το σχολικό έτος 2021-22, εγκεκριμένο από ΙΕΠ (Απόσπασμα Πρακτικού 53/07-10-2021 του Ι.Ε.Π.,) με στόχο την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των νέων σε θέματα ιστορίας, πολιτισμού, προστασίας του περιβάλλοντος και εκπαίδευσης για την αειφορία

3. Σκοπός και στόχοι του Δικτύου

3α. Σκοπός:

Η συνεργασία μεταξύ σχολείων της Ελλάδας, αλλά και άλλων χωρών, που θα συμβάλλει στην ανάδειξη των ζητημάτων που αφορούν στην ελιά, από την παραγωγή έως την κατανάλωση στο πλαίσιο της αειφορίας.

3β. Στόχοι:

Γενικοί:

1. Η στήριξη των σχετικών με τις θεματικές ενότητες του Δικτύου προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης των σχολείων και των εργαστηρίων δεξιοτήτων (θεματική Φροντίζω το Περιβάλλον), με κατάλληλο έντυπο και ηλεκτρονικό εκπαιδευτικό υλικό.
2. Η ανάπτυξη οριζόντιας επικοινωνίας και σύνδεσης μεταξύ των μελών του Δικτύου.
3. Η προώθηση της συμμετοχής σε κοινές περιβαλλοντικές δράσεις.
4. Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών που συμμετέχουν στο Δίκτυο και η συμμετοχή τους σε πιλοτικές και καινοτόμες δραστηριότητες.
5. Η ανάπτυξη συνεργασιών με τις τοπικές κοινωνίες π.χ. Τοπική Αυτοδιοίκηση, Υπηρεσίες, Επαγγελματικές Οργανώσεις, Σύλλογοι και Φορείς, αλλά και Οικολογικές Οργανώσεις, τοπικές, εθνικές και διεθνείς, ενώσεις πολιτών, κ.ά.
6. Η συνεργασία μεταξύ των μελών του Δικτύου για την παραγωγή και αναπαραγωγή έντυπου και ηλεκτρονικού εκπαιδευτικού υλικού.
7. Η ευαισθητοποίηση για θέματα προστασίας του περιβάλλοντος.
8. Η καλλιέργεια της κριτικής σκέψης των μαθητών.
9. Η προαγωγή και η ανάπτυξη της Εκπαίδευσης για την Αειφορία στα σχολεία.
10. Η συνειδητοποίηση της κοινής πολιτιστικής κληρονομιάς, η προώθηση της ιδέας της ειρηνικής συνύπαρξης και η ανάγκη προστασίας του περιβάλλοντος.

Ειδικοί:

1. Η γνωριμία με τα βιοτικά και αβιοτικά στοιχεία του ελαιώνα, και τις διαφοροποιήσεις τους από περιοχή σε περιοχή και από χώρα σε χώρα.
2. Η συνειδητοποίηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων που σχετίζονται με την καλλιέργεια της ελιάς και τη διαχείριση των προϊόντων και των υποπροϊόντων της.
3. Η αναγνώριση της συμβολής της ελαιοκαλλιέργειας στην κοινωνική και οικονομική ζωή της χώρας.
4. Η καταγραφή των κοινών χαρακτηριστικών στη διαχείριση των προϊόντων ελιάς μεταξύ των ελαιοπαραγωγικών χωρών.
5. Η προώθηση των προϊόντων ελιάς ως βασικού στοιχείου διατροφής και προστασίας της υγείας.
6. Η ένταξη της μεσογειακής διατροφής στις διατροφικές συνήθειες.
7. Η διευκόλυνση της επικοινωνίας σχολείων και κοινωνικών φορέων της Ελλάδας και του εξωτερικού.
8. Η οργάνωση δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των τοπικών κοινωνιών Ελλάδας και εξωτερικού.
9. Η καταγραφή υπεραιώνιων ελαιόδεντρων, και η δημιουργία χάρτη υπαίθριων μουσείων με τα εκθέματα in situ, ο οποίος θα εμπεριέχει στοιχεία και πληροφορίες για τα ελαιόδεντρα και ό,τι σχετίζεται με αυτά.

4. Αντικείμενο και μεθοδολογία της εργασίας:

- Βιωματική προσέγγιση (εκπαιδευτικές επισκέψεις, παρατηρήσεις, μετρήσεις, δραστηριότητες πεδίου, παιδαγωγικά παιχνίδια)
- Διεπιστημονική θεώρηση (Ιστορία, Βιολογία, Οικολογία, Χημεία, Κοινωνιολογία, Οικονομία, Πολιτισμός κ.λπ.)

- Άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία (τοπική αυτοδιοίκηση, ιδρύματα, σύλλογοι, ειδικοί επιστήμονες, απλοί πολίτες, υπηρεσίες, Μ.Μ.Ε., ΑΕΙ)
- Ομαδική εργασία (με βάση τις ανάγκες του προγράμματος και τα ενδιαφέροντα των παιδιών)
- Ελευθερία στην επιλογή των υποθεμάτων, που έχουν σχέση με την ευρύτερη θεματολογία του Δικτύου, ανάλογα με τα τοπικά περιβάλλοντα και τα ενδιαφέροντα των μαθητών
- Δημοκρατική επεξεργασία διαφορετικών απόψεων (ενθάρρυνση του σεβασμού της άλλης άποψης, σύγκριση απόψεων, κριτική σκέψη)
- Σύνθεση, συμπεράσματα, προτάσεις
- Υλοποίηση δράσεων με στόχο την Αειφορία (προγράμματα Π.Ε., σεμινάρια, ημερίδες)

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Οι εκπαιδευτικοί που θα αποστείλουν αίτηση αποδέχονται και τους παρακάτω όρους συνεργασίας:

1. Ένταξη του σχολείου τους στο Εθνικό Θεματικό Δίκτυο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης «ΕΛΙΑ», για το σχολικό έτος 2022-2023
2. Τη συγκρότηση Περιβαλλοντικής Ομάδας η οποία θα αποτελείται από το συντονιστή εκπαιδευτικό και 25 το πολύ μαθητές του Νηπιαγωγείου, Δημοτικού, Γυμνασίου ή Λυκείου.
3. Την υλοποίηση προγράμματος με θέμα που εντάσσεται στην ευρύτερη θεματολογία του δικτύου, σε συνεργασία με τον Υπεύθυνο/η Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης ή Υπευθ. Σχολικών Δραστηριοτήτων και τη στήριξη των ΚΕΠΕΑ μέλη του δικτύου.
4. Η ομάδα του Σχολείου θα συμμετέχει ενεργά στις δράσεις του δικτύου.
5. Τα ΚΠΕ/ΚΕΠΕΑ του δικτύου θα δίνουν προτεραιότητα συμμετοχής στα προγράμματά τους στα σχολεία του δικτύου.
6. Το αρμόδιο ΚΠΕ/ΚΕΠΕΑ καθώς και τα συνεργαζόμενα ΚΠΕ/ΚΕΠΕΑ υποχρεούνται να οργανώνουν σεμινάρια και ημερίδες για την επιμόρφωση των συντονιστών εκπαιδευτικών και να πραγματοποιούν συναντήσεις Υπευθύνων ΠΕ, συντονιστών εκπαιδευτικών και ομάδων ώστε να επιτυγχάνεται η απαραίτητη οριζόντια και κάθετη επικοινωνία.
7. Με πρωτοβουλίες της συντονιστικής επιτροπής του δικτύου και των κομβικών συντονιστών προωθούνται συμπράξεις των σχολείων του δικτύου.
8. Στο τέλος κάθε σχολικής χρονιάς το σχολείο στέλνει το υλικό που έχει δημιουργήσει σε ηλεκτρονική μορφή στο συντονιστικό φορέα (ΚΕΠΕΑ Καλαμάτας). Στο υλικό γίνεται αναφορά της συμμετοχής του σχολείου στο δίκτυο και χρήση του λογότυπου του δικτύου.
9. Με ευθύνη του συντονιστικού φορέα το υλικό του κάθε σχολείου του δικτύου αναρτάται στο διαδίκτυο.

Παρακαλούμε για την ενημέρωση των εκπαιδευτικών των σχολικών μονάδων.

Με εκτίμηση,
 Η Αναπληρώτρια Υπεύθυνη
 του ΚΠΕ/ΚΕΠΕΑ Καλαμάτας

Ιωάννα Ραβάνη